

Námořní muzeum v La Spezia

Návštěva námořního muzea je pro nás suchozemce nevšedním zážitkem.

V La Spezia, městě, které je i v současnosti základnou italského vojenského námořnictva, v budově bývalého arzenálu sídlí zajímavé muzeum.

na postavily státní loděnice v Castellamare u Neapole. Její výzbroj spočívala ve čtyřech dělech ráže 45 cm, každé o váze 100 tun.

Italské lodě byly vesměs moderní s progresivními prvky. Bohužel na těchto ocelových lodích nesloužili oceloví velitelé. Již v první velké bitvě italského loďstva u ostrova Lissa byl admirál Persano kritizován za liknavost a nakonec mnohem silnější a modernější italské loďstvo podlehl slabšímu uskupení rakouských lodí vedených odvážným admirálem Tegetthoffem. Obdobná situace se opakovala v obou světových válkách a čest italského námořnictva pak zachraňovaly akce malých plavidel, která naopak dosáhla několika vynikajících vítězství.

V první světové válce se takto proslavil malý motorový torpédový člun MAS, jehož jeden exemplář je v muzeu vystaven. Tyto čluny byly původně určeny k boji proti ponorkám. V noci z 9. na 10. června 1918 – v době, kdy admirál Horthy vyslal SMS Tegetthoff a SMS

V úvodním sále je také poměrně velká kolekce ručních zbraní z 19. a 20. století, z nichž ovšem jen malý počet souvisí s námořnictvem. Totéž lze říci i o sbírce ráďů a medailí. Muzeum v La Spezia nemá ve svých fondech dochovaná historická plavidla, jako je tomu například v britském Portsmouthu, a tak je vývoj italského loďstva dokumentován na řadě velmi detailně zpracovaných a v mnohých případech i rozměrných modelů.

Období, kdy o nadvládu nad Středozemím bojovaly jednotlivé městské státy Janov, Pisa a Benátky, připomínají modely galér a pozdějších galeon. Následující modely zobrazují řadové lodě a fregaty námořních sil Sardinie a Neapolska. Z řady těchto vznešených korábů se dochovaly galionové figury, které zdobí stěny muzea. Nalezneme zde i galionovou figuru ze sardinské parní fregaty San Giovanni – první italské lodi poháněné lodním šroubem.

V 19. století, v době formování mladého italského státu, disponovalo italské námořnictvo řadou moderních pancéřových lodí. V letech 1876 a 1878 postavily italské loděnice pancéřové věžové lodi Duilio a Dandolo. Přestože řada námořních velmocí ještě nedůvěřovala oceli, Italové na stavbu použili ocelové pláty z francouzské ocelárny

v Creusotu. Pancéře obou lodí vydržely zásahy těch nejtěžších děl, přičemž váha lodí byla podstatně menší než u lodí železných.

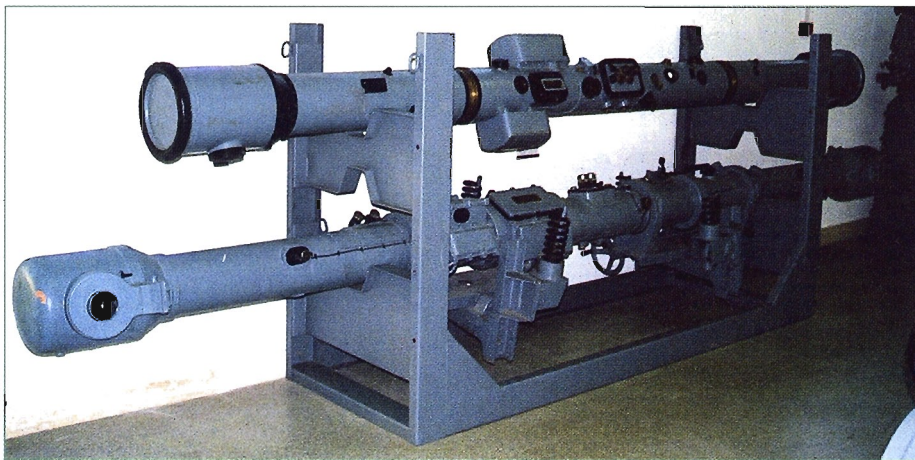
Idea věžové lodi byla pro malou stabilitu těchto plavidel záhy opuštěna a nahrazena lodmi barbetovými. Jeden z modelů představuje svého času největší a nejmohutnější plavidlo na světových mořích – italskou barbetovou loď Italia. V roce 1880 ji podle plánů B. Bri-

102mm lodní dělo Armstrong z roku 1919 (roztrženo při zkouškách r. 1927)

Řiditelné torpédo Maiale

Stereoskopické lodní dálkoměry. Horní čtyřmetrový pochází z lodi San Giorgio, spodní pětmetrový sloužil v letech 1934 - 1964 na lodi Montecuccoli.

Szent István z Puly do Kotoru, hlídkovaly dva čluny MAS u ostrova Premuda v Jaderském moři. Pod příkrovem tmy a mlhy se člunu MAS-15, kterému velel kapitán L. Rizzo, podařilo torpédovat a potopit rakousko-uherskou bitevní loď Szent István. Bylo to již jeho druhé vítězství, neboť v roce 1917 potopil v Terstu rakousko-uherský pobřežní obrněnec Wien.

V expozici je vystaveno osm metrů dlouhé říditelné torpédo Mignatta, kterým italský potápěči major Rosseti a fregatní poručík Paolucci noc před skončením války ve Středozeří potopili rakousko-uherský vlajkový dreadnought Viribus Unitis. V době útoku byl obrněnec již předán jihoslovanskému námořnictvu a mezi zbytečnými oběťmi byli i čeští námořníci.

V období druhé světové války disponovalo italské námořnictvo silným a moderním loďstvem, které se ovšem nedokázalo proti daleko slabšímu, ale agresivnímu britskému protivníkovi prosadit. Část loďstva nečinně stojícího v přístavu Taranto byla poškozena a potopena při náletu britských swordfishů. Další ztráty pak utrpělo italské loďstvo v bitvě u mysu Matapan.

Největším úspěchem Italů byl nájezd žabích mužů na dvě britské bitevní lodě v alexandrijském přístavu. V muzeu patří říditelné torpédo Maiale (svině, vepř) k nejzajímavějším exponátům. Autorem přezdívky byl poručík Durand de la Penne, pozdější velitel akce v Alexandrii, kterému jízda na torpédu připomínala spíše rodeo na praseti. Torpédo řídili dva žabí muži, při rychlosti 2,5 uzlu

Lodní systém řízení palby. Analogový počítač s ručním nastavováním prvků vyrobila firma Officine Galileo ve Florencii přibližně v 50. letech minulého století.

mělo dosah 20 mil a výbušná nálož vážila 300 kg. Italové nechali internovat ve španělském přístavu Algeciras loď Olterra, která sloužila jako tajná základna těchto torpéd. Odtud vyplouvaly posádky žabích mužů k nájezdům na gibraltarský přístav.

Poblíž vystaveného torpéda Maiale leží části ponorky Scire, které byly před dvaceti lety vyzdviženy z hloubky 32 metrů v přístavu Haifa italskými potápěči. 19. prosince 1941 dopravila ponorka Scire po navigačně nesmírně obtížné plavbě do blízkosti britské námořní základny v Alexandrii tři říditelná torpéda. Ta pronikla do přístavu a těžce poškodila HMS Valiant a HMS Queen Elizabeth. Osádky torpéd padly do zajetí. Velitel akce de la Penne byl po příměří v roce 1944 za tuto akci vyznamenán medailí za odvahu. Ironií osudu mu medaili předal vedoucí spojenecké námořní mise admirál Morgan,

Těžký skafandr se používal do hloubky 100 metrů

jenž v době útoku italských potápěčů velel lodi HMS Valiant.

Součástí muzea je sbírka torpéd, námořních min a lodních děl, z nichž mnohé pocházejí z plzeňské Škodovky. Na nádvoří muzea jsou mimo jiné umístěna obrovská 24cm děla z bitevní lodi Habsburg. V prvním patře pokračuje sbírka modelů lodí z období od druhé světové války po současnost. Je zde i zajímavá sbírka navigačních pomůcek a dále originální bezdrátový vysílač, kterým v roce 1897 z prostor nedaleko muzea G. Marconi navázal první spojení s 10 mil vzdálenou lodí San Marco. ■

